



SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-06
PROGRAMLEDARE/PRODUCENT: THÉRÈSE AMNÉUS
KONTAKT: therese.amneus@ur.se

TYSKA
PROGRAMMANUS

PROGRAMNR: 101753/ra4

ANACONDA GESELLSCHAFT

Den första kvinnliga förbundskanslern, 2005-

Programmanus på svenska

Thérèse Amnéus: Hej! Läser ni tyska här, eller?

Elever: Ja!

MUSIK

/Culcha Candela: Herzlich willkommen, herzlich willkommen
in unserer schönen neuen Welt
Ab heute bleibt nichts wie es war. Alles wird auf den Kopf
gestellt
Herzlich willkommen, herzlich willkommen
in unserer schönen neuen Welt

Thérèse Amnéus: Vet ni hur många kvinnor som har varit förbundskansler i
Tyskland genom tiderna?

Elev kille: Nej, jag vet inte, men jag skulle gissa att det är ganska få.

Elev, tjej: Om Angela Merkel inte är den enda så kanske några till.

Elev, tjej: Jag skulle gissa på att hon har varit den enda.

MUSIK

/Culcha Candela: Was morgen wird ist scheißegal. Wir feiern bis alles zerfällt!

Thérèse Amnéus: Du hörde elever från Upplandsbro Gymnasium i Stockholm.
Dom känner till Angela Merkel, men att hon är den första

kvinnliga förbundskanslern i Tyskland är inte helt tydligt. Och det är inte särskilt konstigt, för Merkel trycker inte direkt på att hon är kvinna.

Jag ville veta mer om Angela Merkel. Vem hon är och vad hon vill med dagens Tyskland.

MUSIK

/Culcha Candela

Alle sind fröhlich, ham' ihr Botox-Lächeln aufgesetzt
Fett abgesaugt und weg, die Nase sitzt jetzt auch perfekt
Wir können so viel aus uns machen auch für kleines Geld
Brust raus, Bauch rein, schön wie aus dem Ei gepellt
Aufgestellt in Reih und Glied, ein Hoch auf unsre heile Welt

Thérèse Amnéus:

Hon, prästdottern, som växte upp i Östtyskland, en doktorand i fysik, som nu blivit historisk som Tysklands första kvinnliga kansler.

I Berlin träffar jag Hanno Hochmuth, historiker vid Freie Universität.

Hanno Hochmuth:

Det speciella med Angela Merkel är att hon för det första är kvinna – den första kvinnliga förbundskanslern. Och för det andra är hon östtyska, uppväxt i DDR, där hon också bodde till 1990.

Thérèse Amnéus:

Men jag träffade också Ulrich Frost, lärare från Bremen som bland annat jobbat på Goethe Institutet.

Ulrich Frost:

Angela Merkel kunde bli förbundskansler eftersom den politiska konkurrensen inom CDU var svag, genom inblandningen i bidragsskandalen.

MUSIK

/Culcha Candela:

Wir feiern bis alles zerfällt!

Thérèse Amnéus:

För mig framstår Angela Merkel som ganska opersonlig. Hon gör långa, komplicerade uttalanden i olika frågor, men det är sällan hennes personlighet lyser igenom.

Angela Merkel:

Vid överläggningarna och rådsförsamlingen idag inga detaljer. Vi har uppnått att viktiga beslut i klimatfrågan Alla ärenden har tagits upp... Det handlar om att kommissionen...

Thérèse Amnéus: Jo, kanske glimtar den fram ibland... när hon tittar på fotboll. Då verkar hon slappna av. Som när hon ställde sig upp och skrek av glädje när Tyskland gör mål.

Ljudinslag: Han gör det, han gör det!!! Han gör det! Özil. Just Özil. Mesut Özil. Två noll till Tyskland!

Thérèse Amnéus: Hon har visat att hon är en god strateg. Som när hon tog chansen att placera sig på den politiska kartan när dåvarande kanslern Helmut Kohl gjorde bort sig. Det var skandalen med anonyma bidrag till partiet år 1999.

Ljudinslag: Nu förvärras krisen i CDU. Många medlemmar förstår fortfarande inte hur partiledningen under Helmut Kohl hanterade pengar.

Thérèse Amnéus Ulrich Frost kan historien:

Ulrich Frost: Angela Merkel revolterade mot partiledningen i en tidningsartikel i Frankfurter Allgemeine Zeitung. Och denna artikel tog henne till partitoppen. Plötsligt var hon den enda kandidaten till partiledarskapet i CDU.

Thérèse Amnéus: Vad skrev hon då?

Ulrich Frost: Hon skrev i en artikel att donationsskandalen verkligen inte gynnade partiet och att den politiska ledningen inte hade någon lösning och att man måste börja om på nytt. Och hon inledde sedan nystarten.

Thérèse Amnéus: Angela Merkel har sagt att Västtysklands förste förbundskansler - Konrad Adenauer - är hennes förebild. Men är de så lika egentligen? Jag frågar Hanno Hochmuth:

Hanno Hochmuth: Konrad Adenauer var en kansler som regerade på ett mycket starkt sätt. Man har också kallat hans regeringsperiod för "kanslerdiktatur". Angela Merkels styrka är att hon kan medla och förhandla. Hon är kanske inte i första hand en visionär person, som kanske Willy Brandt. Hon är heller inte en auktoritär kansler, som ofta säger ifrån, som kanske Gerhard Schröder. Angela Merkel är främst en medlande kansler och regerar på så sätt mycket framgångsrikt.

Ljudinslag: ... fru förbundsdagsledamot, doktor Merkel accepterar ni detta val?

Angela Merkel: Herr president, jag accepterar valet och tackar för förtroendet.

- Thérèse Amnéus: Jag undrar ändå vad om inte Angela Merkel ändå har en vision för Tyskland? För är man ledare för ett land med över 80 miljoner invånare, måste man ju brinna för något? Jag frågar Ulrich Frost:
- Ulrich Frost: Visst har Angela Merkel en vision. För Adenauer var frihet ett viktigt tema, och frihetslängtan var ju en del av oppositionens önskan i DDR. Angela Merkel är präglad av denna frihetslängtan. Som förbundskansler anstränger hon sig för att ställa upp för människor, som har det svårt. Ett exempel: hon har offentligt hyllat tecknaren som ritat karikatyrerna av Mohammed i Jyllandsposten och som flera gånger hotats till livet. Det visar hur hon offentligt stöder frihet. I det här fallet yttrandefriheten.
- Angela Merkel: För övrigt är jag övertygad om att vi skaffar oss mer respekt och erkännande i världen om vi tydligt och klart står bakom våra värderingar, än om vi inte riktigt vågar stå upp för dem.
- Thérèse Amnéus: Och sen har vi det här med att hon är kvinna. När jag pratar eleverna igen, är de positiva till det.
- Elev, tjej: Jag tycker det är jättebra. Alltså, det borde ju vara fler egentligen.
- Elev, kille: Jag tycker det är bra, det är starkt, hon verkar driven.
- Elev, kille: Hon verkar ju vara rätt man... rätt kvinna på den posten eftersom hon har ju suttit ett tag.
- Thérèse Amnéus: Men märks det något, i hennes politik? Hanno Hochmuth verkar inte tycka det.
- Hanno Hochmuth: Hon är ingen uttalad feminist eller förkämpe för jämställdhet mellan könen. Det faktum att hon som östtysk och som kvinna blivit förbundskansler är säkert tecken på att det tyska samhället har förändrats mycket sedan Konrad Adenauers och hans efterföljares tid.
- Thérèse Amnéus: En som både hyllar Merkels politik och kvinnlighet är före detta skådisen Arnold Schwarzenegger – Kaliforniens guvernör.
- Arnold Schwarzenegger: Den första kvinnliga kanslern i Tysklands historia. Och hon gör ett fantastiskt arbete vad gäller den ekonomiska krisen, klimatförändringar, mänskliga rättigheter... och listan bara

fortsätter... Och nu har jag hört att de till och med gör Barbiedockor efter henne. Wow, det är verkligen ett tecken på att du har lyckats, tro mig...

Thérèse Amnéus: Och det stämmer faktiskt. Barbiedockan Merkel gjordes endast i ett exemplar, och skänktes förstås till kanslern själv.

Thérèse Amnéus: En utmaning för Angela Merkel, men också för hela Tyskland, det är den integrationsdebatt som blossat upp – mycket på grund av en bok som SPD-politikern Thilo Sarrazin gav ut hösten 2010. Där hävdar han att Tyskland håller på att avveckla sig självt. Att landet blir dummare och fattigare på grund av sin invandring. Thilo Sarrazin har blivit multimiljonär på bokförsäljningen. Och boken har tvingat politikerna och Merkel att ta ställning. Ulrich Frost berättar mer.

Ulrich Frost: Boken handlar främst om att en del invandrare inte integrerats och att detta utgör ett samhällsproblem för framtiden. Och det måste lösas på ett eller annat sätt. Detta är också den stora fråga som Angela Merkel måste lyckas lösa.

Angela Merkel: Tanken att alla kulturer skulle leva sida vid sida och i bästa sämja har naturligtvis misslyckats. Den har fullkomligt misslyckats.

Thérèse Amnéus: Integrationsdebatten lär fortsätta, och så även de andra frågor som en förbundskansler ställs inför.
Ulrich Frost igen:

Ulrich Frost: Om vi tänker på det ständigt stigande antalet tyska soldater som dödas i Afghanistan .. och för varje dödad soldat frågar sig allt fler människor vad vi över huvudtaget har i Afghanistan att göra. Även i finansvärlden råder oordning. Och farorna som lurar där är många...

Thérèse Amnéus: Angela Merkel blev förbundskansler år 2005. Hur länge hon sitter, det vet vi inte ännu, och det är kanske först efter hennes tid vid makten som vi kan säga vad hon faktiskt har uppnått.

MUSIK/
Unheilig: Wir waren geboren um zu leben mit den Wundern jener Zeit, sich niemals zu vergessen bis in alle Ewigkeit.

Wir waren geboren um zu leben für den einen Augenblick bei dem jeder von uns spürte wie wertvoll Leben ist.

Thérèse Amnéus:

Material och arbetsuppgifter till det här programmet hittar du på www.ur.se/anacondaaufdeutsch. Jag heter Thérèse Amnéus.